

Täze kitap: «Haçly hekaýatlary»

Category: Edebiýat täzelikleri, Kitapcy

написано kitapcy | 22 января, 2025

Täze kitap: "Haçly hekaýatlary" TÄZE KITAPLAR

YEDITEPE

HAÇLI HİKÂYELERİ

AYDIN USTA

kitapyunlus.com

► "HAÇLY HEKAÝATLARY"

Türkiýeniň "YEDITEPE" neşirýaty Aydyn Ussanyň "Haçly

hekaýatlary" ("Haçlı Hikâyeleri") kitabyny çapdan çykardı. Kitap orta asyrlarda haçly ýörişleri hakynda özünden öñki ýazylan kitaplardan beýan edýän wakalary taýdanam, halklaryň taryhyna düýpli täsirini ýetiren wakalary teswirleýşi bilenem aýratyn tapawutlanýar.

Mysal üçin kitapda diňe bir musulman dünýäsinde däl-de, eýsem hristian dünýäsinde-de çäksiz hormat-sylaga eýe bolan şöhratly serkerde Selaheddin Eýýubynyň haçparazlardan azat etmek üçin Ierusalimi gabaw astyna alanda, şäheriň bir kwartalynda iki sany hristian ýaş juwanyň toýunyň gidýändigini bilip, şol kwartaly oka tutdurmanlygy hakynda täsín hekaýa bar. Soltan bir tarapdanam gabawy bes etmändir we şähere beýleki künçlerinden hüjüme geçipdir. Selaheddin Eýýubynyň görkezen bu ýokary adamkarçılık görüm-göreldesine jogapsyz galmadık toý eýeleri oña toý sowgatlaryny we dürli nazy-nygmatlary ugradypdyrlar.

Ýene bir hekaýat hasam ünsüni çekýär. Haçly ýörişleriň dowamynda haçparazlaryň goşunu bilen gelen bir ruhany zenanyň türkmen esgerine aşyk boluşy we onuň bu "gabahatlygy" üçin haçparazlar tarapyndan "günä ýuwma" dessuryny geçirirensoňlaram söýgüsinden el çekmändigi hakyndaky gyzykly hekaýat kitaby okanlary uzak wagtlap öz täsirinden çykarmasa gerek.

Kitap döwrüň taryhy-syýasy wakalaryna dogry analiz edişi bilen aýratyn tapawutlanýar.

"Gündogardaky hristian doganlarymyzy halas etmek we Isus Hristosyň gezen mukaddes topraklaryny kapyrlardan (musulmanlardan we ýewreýlerden) arassalamak" diýen ýaly haý-haýly we ýalan wadalar bilen halky aldap geçirilen birinji we ikinji haçly ýörişlerden soňky haçly ýörişlere ýonekeý halkyň näme üçin höweseğ gatnaşmandygyny, haçly ýörişlere beýnisi "ýuylan" kämillik ýaşyna ýetmedik çagalaryň we aýallaryň mobilizleşini, "halas etmäge" gelinen hristianlaryň (wizantiýalylaryň we beýlekileriň) özlerinden has gowy durmuşda ýasaýandygyny gören haçparazlaryň ýerli hristianlary zalymlyk bilen gyryşlaryny, yslam duşmanlygy bilen gelen ýewropaly basybalyjylar bilen şayylaryň, haş-haşy pidaýylarynyň (assasinler – ilkinji musulman terroristik

toparlanşygy -t.b.) we hatda käbir seljukly-türkmen şazadalarynyň güýç birikdirip musulmanlara eden zulumlaryny okanyňyzda geçmişde bolup geçenler bilen häzirki döwürde bolup geçýän galagoply wakalaryň şol bir gaýtalanyp duran zatlardygyny görersiňiz hem-de şeýle netijä gelersiňiz: şol bir oýunlar gaýtalanyp duran bolsa, biz geçmişe gaty bir daşda-da ýaşamayań ekenik!

Haçly ýörişler babatda awtor şeýleräk netijä gelýär: Haçparazlaryň maksady ne dindi, ne dini baýdak edinip söweşmekdi. "Juldan çykan" we "içegesi öýkenine ýapyşan" ýewropalylaryň bar maksady aňsat ýerden baýamakdy, ýurtlary talap, bigünä halky gyryp emlägini oljalamakdy we elbetde muňa ýene-de garamaýak hristianlar "janly galkan" edip ulylypdy. Kitabyň ýene bir aýratynlygy, beýän edilýän wakalaryň ählisi şol döwrüň hristian taryhçylarynyň galdyran ýazgylaryna salgylanylýar.

Mümkinçiliği bolanlara bu kitaby tapyp okamak diýseň bähbitli bolar. Çünkü türkmen taryhy bilen baglansykyly köpsanly gymmatly maglumatlar bu kitapda duş gelýär.

Kitabyň arka sahabynda şeýle şetirler bar:

"Haçly ýörişleriň taryhy käwagt ironiki, käwagt gyzykly, käwagt haýran galdyryjy, käte bolsa iniňi jümsüldediji hekaýatlar bilen doly.

Käte bir söweşiň ykbaly birnäge sagada bagly bolup bilipdir, dogan we dost hasap edilenler tarapyndan talaňçylyga we gyrgynçylyga uçralypdyr, Ýewropada aforoz edilen (aforoz edilmek ~ "dinden çykan" diýip yylan edip jemgyyetden çetleşdirmek -t.b.) haýsydyr bir imperator kellesiniň göçgüneňe çykan bir ýörişinde hiç hili gylyç bulaman Ierusalimi hristianlygyň adyna basyp alyp bilipdir.

Belekden Selaheddine, Baudouin I-den "Ýolbars ýürekli" Riçarda čenli gahrymanlaryň başdan geçirilen hekaýatlary hem hut şu şertlerde orta çykypdyr.

Kitapda haçly ýörişleriň taryhynda aýratyn ýer tutýan wakalar beýan edilmäge we şol sanda haçly ýörişlere täze penjireden seredilmäge çalşylýar".

Kitabyň pdf görnüşini şu aşakdaky www.kitapyurdu.com,
www.idefix.com, www.dr.com.tr, www.pandora.com.tr,
www.babil.com internet saýtlaryndan satyn alyp bilersiňiz.

(ISBN 978-605-2070-05-5, Sahypa sany: 142). Edebiýat
täzelikleri